механізми реалізації програм з підтримки малого підприємництва. В якості основної мети бізнес-інкубатора можна назвати створення сприятливого середовища і практичне сприяння розвитку малого підприємництва на території будь-якого регіону з урахуванням соціально-економічних пріоритетів даного регіону. В рамках названої мети задачами бізнес-інкубатору, зокрема, є сприяння створенню малих підприємств, організація додаткових робочих місць, фінансово-кредитна, інформаційно-консалтингова підтримка, організація взаємодії з органами державної і виконавчої влади, створення банку ідей і передових технологій, навчання основам підприємницької діяльності. Щодо пріоритетних для того чи іншого регіону напрямків малого підприємництва, що потребують підтримки бізнес-інкубаторів, то вибір їх повинен здійснюватись з урахуванням актуальності соціально-економічних проблем, які потрібно вирішувати в цих регіонах, як то недостатня мережа служб з надання побутових послуг, незадовільний благоустрій регіону, відсутність міст відпочинку населення та ін.

Створення бізнес-інкубатора може відбуватись в декілька етапів. Наприклад, на першому етапі здійснюється підтримка окремих проектів малих підприємств; на другому – створюється відповідна суспільна організація і на її основі – бізнес-школи для отримання знань з підприємницької діяльності; на третьому – відкриття бізнес-інкубатору у повному обсязі.

ІШТВАН СІНТАІ, проф. Мішкольцського університету, Угорщина
Н.П.ТКАЧОВА, аспірант, НТУ «ХПІ»

ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ЯК КОНКУРЕНТНА ПЕРЕВАГА ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Обґрунтовано концепцію інноваційного розвитку промислового підприємства. Доведено, що інноваційний розвиток є найсуттєвішою конкурентною перевагою підприємства на цільовому ринку.

Обоснованно концепцию инновационного развития промышленного предприятия. Доказано, что инновационное развитие является самым существенным конкурентным преимуществом предприятия на целевом рынке.

Grounded conception of innovative development of industrial enterprise. It is well-proven that innovative development is the most substantial competitive edge of enterprise at the target market.

Сьогодні результати діяльності суб’єктів промисловості залежать значною мірою від використання ефективних ринкових механізмів управління та розвитку підприємницької діяльності. Проте тривала криза, низький рівень матеріально-технічної бази виробництва не дають можливості повною мірою покращити макро- і мікропоказники промисловості та підвищити конкурентоспроможність продукції як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках. Вітчизняне виробництво сьогодні характеризується далеко не повним використанням факторів управління, які забезпечують підвищення його ефективності, удосконалювання структури, впровадження новітньої технології і сучасних методів управління виробництвом. За таких умов необхідний пошук нових підходів для забезпечення фінансового оздоровлення і розвитку промислових підприємств. Це потребує принципово нових підходів до системи управління розвитком промислових підприємств, до обґрунтування його конкурентних переваг

Одним із найбільш актуальних напрямків вдосконалення управління розвитком підприємства є формування комплексної системи управління підприємством, що спрямована на запобігання або усунення несприятливих явищ шляхом використання всього потенціалу сучасної теорії управління економічними об’єктами, економіко-математичного інструментарію, шляхом розробки та реалізації спеціальних програм стратегічного характеру, що дозволяють як запобігати тимчасовим труднощам, так і нейтралізувати системні кризи.

В основі такого механізму управління лежить стратегія інноваційного розвитку промислового виробництва, розроблена на тривалу перспективу, яка дозволяє йому за більш короткий проміжок часу адаптуватись до реалій ринку, своєчасно реагувати на зміни як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Саме тому впровадження управління інноваційним розвитком є однією із основних задач і умов забезпечення ефективності промислового виробництва шляхом використання конкурентних переваг інноваційного характеру.

Розуміючи під стратегією інноваційного розвитку ту або іншу модель поведінки підприємства у нових ринкових умовах, можна виділити дві групи стратегій – активні і пасивні. Активні стратегії часто іменовані як технологічні, є реагуванням на можливі зміни у зовнішньому середовищі, а також ті зміни, що відбуваються, шляхом упровадження постійних технологічних інновацій, Вибравши одну або декілька активних стратегій, підприємство обґрунтовує необхідні інвестиції для їх реалізації та віддає перевагу показникам їх ефективності як головному чиннику успіху використання нової технологічної ідеї. Пасивні або маркетингові стратегії розвитку є постійними інноваціями у області маркетингу. Підприємство може вибрати стратегію нововведень у області диференціації товару, виділяючи все нові і нові його конкурентні переваги. Обрання підприємством пасивних стратегій розвитку може означати і такий спосіб реагування на зміни в зовнішніх умовах як постійні нововведення у області форм і методів збуту продукції, комунікаційної політики.

На певному етапі своєї діяльності будь-яке підприємство обирає ту або іншу стратегію інвестиційного розвитку. Слідуючи принципу комплексного підходу до інновацій, можна припустити, що найбільш оптимальним рішенням

є поєднання активних і пасивних стратегій в рамках здійснення інноваційної політики. Даний підхід дає унікальну конкурентну перевагу новаторам, оскільки припускає не тільки науково-технічну першість, але і наявність сильних маркетингових позицій на цільовому ринку підприємства.

В.Л.ТОВАЖНЯНСКИЙ, научн. сотрудник, НТУ «ХПИ»

РОЛЬ САНАЦИИ И РЕСТРУКТУРИЗАЦИИ В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ИННОВАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ

Обоснована эффективность процессов санации и реструктуризации в процессе инновационного оздоровления промышленных предприятий, а также в повышении эффективности их работы условиях кризиса.

Доведена ефективність процесів санації і реструктуризації в процесі інноваційного оздоровлення промислових підприємств, а також в підвищенні ефективності їх роботи умовах кризи.

Efficiency of processes of санации and restructuring in the process of the innovative making healthy of industrial enterprises is led to, and also in the increase of efficiency of their work terms of crisis.

Все украинские предприятия в настоящее время можно разделить на кризисные предприятия, предприятия, находящиеся в условно устойчивом состоянии и успешно работающие. Наиболее привлекательными для инвестиций являются успешно работающие предприятия. Следовательно, кризисным и находящимся в условно устойчивом состоянии предприятиям необходимо стремиться к переходу в группу успешно работающих, а для тех, которые уже находятся в данной группе – укреплять свои позиции, чего можно достичь с помощью проведения санации и реструктуризации.

Реструктуризация и санация являются нестандартными путями развития предприятия, выхода его из кризиса и подлежит корректировке и изменениям в зависимости от специфики предприятия и поставленных целей. В зависимости от объекта изменения выделяют такие виды реструктуризации предприятий: управленческая, технико-технологическая, экономическая, финансовая, организационная, социальная и экологическая; в зависимости от цели изменения: санационная, адапционная, опережающая; по срокам ее выполнения: оперативная, стратегическая реструктуризации.

Эффективность проведения реструктуризации в значительной мере определяется объективностью выявления обусловливающих ее причин. Проведенные исследования основных причин реструктуризации позволили сделать вывод, что они кроются как в рамках самого предприятия, так и во внешней среде. Исходя из этого, предлагается следующая классификация причин реструктуризации: внешние (экономические, социальные, политические, правовые, природно-климатические и экологические) и внутренние (материально-технические, организационные, которые в свою очередь делятся на проблемы организации труда, проблемы организации производства, проблемы организации, социально-экономические) причины.

В данной классификации также было отражено влияние причин реструктуризации на деятельность предприятий и их финансово-экономическое состояние. Для предприятий, по мнению автора, характерными являются следующие зоны: зона кризиса, зона становления (адаптации) и зона оптимальности. Внешние причины присутствуют во всех вышеотмеченных зонах в равной степени. Влияние внутренних причин определяется характеристикой зон деятельности предприятия. Для зоны кризиса характерным является преобладание внутренних причин, обусловливающих проведение реструктуризации, в зоне становления влияние внешних и внутренних причин примерно одинаково по силе воздействия на деятельность предприятия, а в зоне оптимальности наблюдается преобладание внешних причин, т.е. предприятие справляется с возникающими проблемами внутри предприятия. Следовательно, чем хуже состояние предприятия, тем выше необходимость в проведении реструктуризации.

Дальнейшим развитием методических аспектов реструктуризации было определение зависимости выбора форм и методов реструктуризации предприятия от характерной для него зоны, а следовательно и от причин, присущих ей. В соответствии с тем, в какой зоне находится предприятие, необходимо осуществлять выбор форм и методов проведения реструктуризации, которые наибольшим образом отвечали бы целям его реструктуризации и давали бы возможность достичь их в кратчайшие сроки с наилучшим результатом. Это, в свою очередь, повысит инвестиционную привлекательность предприятия, что будет способствовать активизации его инновационной деятельности. Особую актуальность данные предложения имеют для машиностроительных предприятий нашей страны.

МИКЛОШ ЧИСАРИК, ст.викл. Мішкольцького університету, Угорщина
А.КОСЕНКО, канд.екон.наук, ст.виклдаач, НТУ «ХПІ»

ОБҐРУНТУВАННЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВО-ТЕХНІЧНИХ РОЗРОБОК

Розглянуто динаміку показників науково-технічного та інноваційного розвитку України. Обґрунтовано основні напрямки вдосконалення цієї діяльності та визначено джерела її фінансування.

Рассмотрена динамика научно-технического и инновационного развития Украины. Обоснованно основные направления совершенствования этой деятельности и определены источника ее финансирования.